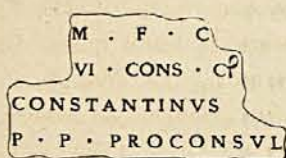

XIX. CANNAE (Canne prope Barlettam).

Cannae notissimae eae propter pugnam inter Romanos et Carthaginenses ibi a. u. c. 538 commissam per se parum insignes sunt. Anna- lium scriptores eo tempore vicum fuisse significant (Liv. 22, 43. 49; Florus 4, 22 [2, 6]: *Cannae ignobilis Apuliae vicus*; Appianus Hann. 17); soli Polybio de talibus minus sollicito πόλις est (3, 107. 4, 1); Silius praeterea 8, 624 memorat *urbis vestigia priscae*. Flumen Canna et campus Diomedis posita in carmine Marci vatis id proelium significante (Liv. 25, 12) alibi non redeunt. Id de quo infra in hac pagina dictum est emporium Canusinorum mihi videntur ipsae Cannae fuisse scilicet tem- pore antiquo. Nam qui postea memorat Appianus (b. c. 4, 52: Σα- λαπίαν τε ἐνέπρησε καὶ Κάννας παρέλαβε) et Plinius 3, 11, 105 inter

Apuliae populos collocans *nobiles clade Romana Cannenses* videntur rem publicam eis attribuere, id quod et episcopium confirmat quod olim ibi fuit et lapides imperatoribus saeculi quarti dedicati duo n. 317. 318, quales vico parum conveniunt. Eruderati autem sunt ad locum adhuc antiquo nomine nuncupatum inter Barlettam et Canusium, a quo Cannas distare stadia XXV Procopius auctor est bell. Goth. 3, 18. Quapropter quarto certe saeculo Cannas rei publicae formam habuisse probabile est. *Le reliquie di Canne distrutte*, Iaconus (v. p. 27) ait, *si vedono oggi quasi a mezza strada tra Canosa e Barletta e proprio dove si dice la masseria di Vascio del Duca d' Andria ed il Perazzo masseria di Barletta.*

317 Cannis mutilo marmore, obducto muro.

fuit fere:

I M P · C A E S
DIVI · CONSTANTI · F
FL · CONSTANTINO
MAXIMO · P · F · AVG
5 PONT · MAX · TR · P · ...
COS · ... · IMP · ...
P · P · PROCONSVLI

Servavit Metellus cod. Vat. 6039 f. 364 d ex Sim. Vallamberto.
2 videtur scriptum esse cetera.

318 [= 631] basis magna male scripta. Cannis rep. et delata inde Barlettam m. Apr. 1839 SECCIA. Hodie Barlettæ ante curiam.

NOBILISS · CAES
D · N · FL · IVLIANO
ANNIVS · ANTIOCHVS
V P CORRECTOR
5 D P E

Guarini comm. XVII ed. 2 (1840) p. 24 (inde opinor Ios. Seccia *breve memoria archeologica su alcuni pezzi di antichità rinvenuti in Canne in descrizione di Barletta* Bari 1842 p. 5 seq.). Vidit deinde Kaibel. Henzen 5588 ex ed. 1.

1. 2 NC I IIS/C/IC | D////V/ | Kaibel. — 5 est d(evotus) p(ietati) e(ius).

319 [= 632] Cannis.

C · I V L I V S
S A T V R N I N I
L I B · H E R A C V L A
A V G · S I B I · E T
fascēs 5 C · I V L I O · S A L P I N O fascēs
F I L I O
E T · I V L I A E · S O T E R I A E
L I B ·
T H E S M O

Chaupy III, 499 (inde neglegenter descriptum est exemplum Castaldi p. 44, missum ut ait a canonico Vulturale); *Voyage pittoresque en Naples et Sicile* T. III, p. 31; *Mola peregrinazione* p. 5 ab amico, nam ipse frustra quae- sivit. Riedesel *Reise* p. 247 ed. 1771, qui lapidem vidit et anaglyphum descripsit, titulum non edidit.

Versus continuant Chaupy et Mola. — 1 CI- VILIVS Cast. — 2 SATVRINI Mola. — 3 HER- ACVLA Chaupy, HER·ACVA Cast. — 5 SATRINI Chaupy Cast. — 7 SOTERAE Ch. Cast. — 9 omit- tunt Mola et Voy. pitt.; nisi aliunde adhaesit, marmor fractum fuit.

320 [= 2984] Cannis rep. 1810, deinde Nea- poli penes Iosephum Castaldi CASTALDI apud Guar. Iam ibidem in musco.

D · M · S
A V R E L I A E · I A N V A R I A E ·
I N F A N T I · D V L C I S S I M A E
Q V A E V I X I T · A N N I S I I I I ·
5 M E N S I B V S · V I I · I A N V A R I
V S · E T S Y N T R O F E · P A R E N T ·
B · M · F E C E R V N T

Recognovi. Guarini *alc. sugg. ant.* p. 92. Castaldi *iscr. della Puglia* p. 35. Fiorelli cat. n. 1504.

321 [= 633] Cannis in colle prope nympheum vetustum.

P H I L O · D E S P O T O S
A D I V T O R I S · T I ·
C L A V D I · C A E S A R I S
A V G · S E R · V I C A R I
5 Z O S I M E N I · C O N S E R V A E
L A N I P E N D I · M · F E C I T

Descripsit et edidit Mola peregr. p. 7. Ca- staldi p. 8.

6 fort. LANIPENDIAE·FECIT.

322 Cannis rep. in sepulcro, est ad Canusium in villa Nicolai Fasoli.

R H O D A N O
S A L · R E C
S E R · A C T

G. Kaibel descripsit.
Rhodano Sal(viae?) Rec(eptae?) ser(vo) ac- t(ori).

323 [= 634] rep. in effossionibus Cannensibus a D. Forges-Davanzati.

D · M
P · V O C O N I O · V I C T O R I
P · V O C O N I V S · R V F V S
P A T R I · B · M E R E N T I

Ed. qui invenit in actis societ. Pontan. 1, 291 (Nap. 1810); deinde Castaldi p. 45.

XX. CANVSIVM (Canosa). Tribu Oufentina.

Canusium, quod a Diomede fertur conditum esse (Strabo 6, 3, 9 p. 283; Horat. sat. 1, 5, 92) et a canibus eius appellatum, utpote ipso in eo loco venari solito (Servius ad Aen. 11, 246), una cum Teano Apulo dedit se Romanis a. u. c. 436 (Liv. 9, 20). Ita in amicitiam recepti Canusini bello Hannibalico non pari quidem studio atque colo- niae Latinae Romanos adiuverunt, reliquias tamen exercitus Cannensis

admiserunt (Liv. 22, 52—54; Val. Max. 4, 8, 2; Dio fr. 57, 29; cf. Polyb. 3, 107) et postea quoque in fide manserunt (Liv. 27, 12). Eo tempore oppidum magnopere floruit commercio etiam maritimo: ἐκ δὲ Βαρίου, Strabo ait 6, 3, 9 p. 283, πρὸς τὸν ποταμὸν Αὔφιδον, ἐφ' ᾧ τὸ ἐμπόριον τῶν Κανουσιτῶν, τετρακόσιοι (στάδιοι εἰσιν) · ὁ δ' ἀνάπλους ἐπὶ τὸ ἐμπόριον ἐνεγόνοντα (?). πλησίον δὲ καὶ Σαλαπία τὸ τῶν Ἀρ-